

GYS

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

GÖREVDE YÜKSELME

SINAVLARINA HAZIRLIK

KONU ANLATIMLI - SORU BANKASI

ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ SAYMANLIK

Soruların çözümlerine, kitabın baskı tarihinden sonraki güncellemelere ve konulardaki ek formlara erişebilmek için QR kodu okutunuz.

 PEGEM AKADEMİ

Komisyon

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI GÖREVDE YÜKSELME SINAVLARINA HAZIRLIK KONU ANLATIMLI SORU BANKASI SAYMANLIK VE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

ISBN 978-625-6890-18-3

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

3. Baskı: 2025, Ankara

Yayın-Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız,

“MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI GÖREVDE YÜKSELME SINAVLARINA HAZIRLIK KONU ANLATIMLI SORU BANKASI” kitabımız, 2025 yılı “Millî Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Görevde Yükselme Sınav Başvuru Duyurusu” dikkate alınarak, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır. Sınava girecek olan adaylarımızın, yayınımda bulunan mevzuat konularında yer alan Ek Form veya Örnek Formlara (<http://www.mevzuat.gov.tr/>) internet adresinden ilgili Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Kanun Hükmünde Kararname, Yönetmelik, Tebliğ vb. içeriklerinden erişebileceğinizi belirtiriz. Yayınımdaki konularda teorik çerçeve net bir şekilde çizilmiş, çözümlü ve cevaplı testler ile pratiğe ilişkin çok sayıda örneğe yer verilmiştir. Anlatılan konuların zihinde somutlaşması için konuların arasına yazar notları, şemalar ve tablolar da eklenmiştir. Bölümlerde, daha önceki sınavlarda sorulmuş olan soru ve çözümler ilgili konuların arasına yerleştirilmiştir. Okuyucuların toplam iş yükü gözetilerek, öz ve net bilgilerden uzaklaşmadan, güncel ve çalışmalarını pekiştirecek yöntemleri sunmak amacıyla özenle hazırlanan bu yayınımda sınava hazırlanan siz değerli okuyucularımıza katkı sağlamasını diliyoruz. Kitaba ilişkin sorularınızı yayinevi@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538-5949240 numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Bilindiği üzere, 4/07/2018 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 477 Sayılı Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de (KHK), Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne yönelik “Bakanlar Kurulu, Başbakan” ibarelerine yönelik düzenlemeler yer aldı. Söz konusu düzenlemeyle;

“Yürütme maddeleri

MADDE 72 – (1) Yürürlükte bulunan kanun ve kanun hükmünde kararnameler ile 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerin yürütme maddelerinde Bakanlar Kurulu ve bakanlara yapılmış olan atıflar Cumhurbaşkanına yapılmış sayılır.

PEGEM Akademi Yayıncılık

3. Grup: Saymanlık unvanı için:

SIRA NO	KONULAR	SORU SAYISI
1	Türkçe ve Dil Bilgisi	5
2	Yönetimde İnsan İlişkileri ve İletişim	1
3	Yönetim, Liderlik ve Organizasyon	1
4	İnsan Hakları ve Demokrasi	1
5	Yönetimde Etik	1
6	Türk İdare Sistemi	1
7	Protokol Kuralları	1
8	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2
9	Genel Kültür	4
10	T.C. Anayasası (Genel esaslar, Temel ve Ödevleri, Devletin Temel Organları)	3
11	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	2
12	1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu	2
13	222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu	2
14	652 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK	1
15	4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun	2
16	5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	7
17	2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu	6
18	4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu	6
19	4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu	6
20	4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	1
21	5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu	1
22	4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu	2
23	5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu	2
TOPLAM		60

4. Grup: Şube Müdürlüğü unvanı için:

SIRA NO	KONULAR	SORU SAYISI
1	Türkçe ve Dil Bilgisi	5
2	Yönetimde İnsan İlişkileri ve İletişim	2
3	Yönetim, Liderlik ve Organizasyon	3
4	İnsan Hakları ve Demokrasi	1
5	Yönetimde Etik	1
6	Türk İdare Sistemi	2
7	Protokol Kuralları	1
8	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2
9	Genel Kültür	5
10	T.C. Anayasası (Genel esaslar, Temel ve Ödevleri, Devletin Temel Organları)	5
11	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	4
12	1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu	4
13	222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu	4
14	652 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK	1
15	4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun	2
16	5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	3
17	2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu	2
18	4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu	2
19	4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu	1
20	4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	1
21	5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu	3
22	4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu	3
23	5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu	3
TOPLAM		60

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM:	Türkçe ve Dil Bilgisi	1
2. BÖLÜM:	Yönetimde İnsan İlişkileri ve İletişim	53
3. BÖLÜM:	Yönetim, Liderlik ve Organizasyon	74
4. BÖLÜM:	İnsan Hakları ve Demokrasi	125
5. BÖLÜM:	Yönetimde Etik	158
6. BÖLÜM:	Türk İdare Sistemi	177
7. BÖLÜM:	Protokol Kuralları	187
8. BÖLÜM:	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	200
9. BÖLÜM:	Genel Kültür	298
10. BÖLÜM:	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	344
11. BÖLÜM:	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	392
12. BÖLÜM:	1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu	438
13. BÖLÜM:	222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu	453
14. BÖLÜM:	652 Sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	465
15. BÖLÜM:	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (MEB'e İlişkin Hükümler)	469
16. BÖLÜM:	4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun	481
17. BÖLÜM:	5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	491
18. BÖLÜM:	2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu	533
19. BÖLÜM:	4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu	554
20. BÖLÜM:	4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu	571
21. BÖLÜM:	4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	581
22. BÖLÜM:	5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu	589
23. BÖLÜM:	4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu	603
24. BÖLÜM:	5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu	624

YAPI BİLGİSİ

KÖK

Sözcüğün bütün ekler çıkarıldıktan sonra kalan anlamlı en küçük parçasına kök denir.

İyi - lik-te kes - inti-ler

kök ekler kök ekler

taşı - ma-cı-lık yaş - a-y-acak

kök ekler kök ekler

Pür D!kkat

Sözcükteki ekler çıkarıldıktan sonra kalan parçanın, sözcüğün bütünüyle de anlamlı bir ilişkisi olması gerekir.

Örnek

Balta sözcüğünde "bal" ile "balta" arasında hiçbir anlam ilişkisi olmadığına göre "balta" sözcüğü kök hâlinindedir.

Türkçede kökler, isim ve fiil olmak üzere iki türdür.

İsim Kökleri

İş, oluş, hareket bildirmeyen köklerdir.

- kaş, göz, simit, balık, kart, insan, kum...

Fiil Kökleri

Varlıkların iş ve hareketlerini dile getiren köklerdir.

- gel-, git-, sil-, kız-, at-, kaç-, art-...

EKLER

Tek başına anlamı olmayan, eklendiği sözcüklerin anlamını, türünü değiştiren ya da cümledeki görevini belirleyen ses birlikleridir. İki temel ek ayrımı vardır:

Yapım Ekleri

Eklendiği sözcüklerin anlamını bazen de türünü değiştiren eklerdir. Bu ekler, isim (ad) ya da fiiller (eylem) eklenerek onlardan yeni isimler ve fiiller türetmeye yararlar. Bu nedenle yapım eki almış sözcük, yapı bakımından "türemiş sözcük" kabul edilir. Yani yapım eki alan sözcükler gövde durumuna geçer.

Örnek

- göz + cü = gözcü

isim isimden isim isim

kökü yapım eki

göz + le - = gözle -

isim isimden fiil fiil

kökü yapım eki

sev - + gi = sevgi

fiil fiilden isim isim

kökü yapım eki

sev - + in = sevin -

fiil fiilden fiil fiil

kökü yapım eki

İsim Yapım Ekleri

İsimden İsim Yapan Ekler

İsim kök ve gödelerine gelerek isim türeten eklerdir.

Örnek

bencil, başak, genişçe, irice, gözenek, Türkçe, Arapça, çöplük, arsız, kitapçık...

Fiilden İsim Yapan Ekler

Fiil kök ve gövdelerine gelerek isim türeten eklerdir.

Örnek

bitkin, durak, yıkıcı, saygı, anıt, yazı, üzüntü, bilinç, kıyım, eğitmen...

Fiil Yapım Ekleri

İsimden Fiil Yapan Ekler

İsim kök ve gövdelerine gelerek fiil türeten eklerdir.

Genel oy

- ✓ Vatandaşların ırk, cinsiyet, servet, eğitim durumu, vergi ödeme gibi sınırlamalara tabi olmaksızın oy kullanma hakkına sahip olmasıdır. 1876 Kanunuesasi döneminde servet sahibi olmak, 1908 II. Meşrutiyet Dönemi'nde vergi ödemek oy kullanma hakkına sahip olmak için şart koşulmuştur. 1923 yılında yapılan değişiklikle bu şartlar kaldırılarak erkekler için genel oy prensibi benimsenmiştir; ancak tam anlamıyla genel oy ilkesinin benimsenmesi **1934'te yapılan** değişiklikle kadınlara oy hakkı tanınması sonucu tamamlanmıştır.

Eşit oy

- ✓ Her seçmenin yalnızca bir oy kullanma hakkına sahip olmasıdır.

Gizli oy - açık sayım ve döküm

- ✓ Gizli oy prensibi ilk kez **1876 Kanunuesasi'de benimsenmiştir**. 1921 ve 1924 anayasaları gizli oy açık sayım ve döküm ilkelerine yer vermemiştir. Bu ilkeler ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.
- ✓ Gizli oy ve açık sayım ilkesinin hukukumuzda girmesi ise ilk kez 1950 yılında milletvekili seçim kanununda yapılan değişiklikle olmuştur.
- ✓ Cumhuriyet döneminde gizli oy ve açık sayım döküm esası 1950 yılında yapılan seçimlerde ilk kez uygulanmıştır.

Tek dereceli seçim

- ✓ Tek dereceli seçim, seçmenlerin temsilcilerini doğrudan doğruya belirlemesine olanak sağlayan bir seçim sistemidir. İki dereceli seçimde ise seçmenler önce ikinci seçmen adı verilen bir grup seçmeni seçerler. Temsilciler daha sonra bu ikinci seçmenler tarafından seçilir. Türkiye'de tek dereceli seçim ilk kez 1946'da yapılmıştır. 1946'dan önce iki dereceli bir seçim sistemi uygulanıyordu. Tek dereceli seçim ilkesi ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.

Seçimlerin yargısal denetimi

1982 Anayasası'nda seçimlerin yargı organlarının denetiminde yapılacağı da düzenlenmiştir. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma, seçim süresince ve seçimden sonra seçimle ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve **TBMM üyelerinin seçim tutanaklarını kabul etme görevi** Yüksek Seçim Kurulundur. Seçim işleri, seçim kurullarınca yürütülür. Seçimden önce ancak adayın tutanağı kesinleştikten sonra seçilmeye engel durum ortaya çıkarsa tutanak Yüksek Seçim Kurulunca iptal edilir.

Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1950'de kurulmuştur. Bu nedenle yargı yönetim ve denetiminde yapılan ilk seçimler 1950 seçimleridir. Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir organ hâlini almıştır.

Not

e. Sosyal Devlet

- ✓ Sosyal devlet ilkesine **ilk kez 1961 Anayasası'nda** yer verilmiştir. Bu ilke 1982 Anayasası'nda da yer almıştır. Sosyal devlet "sosyal adalet ve sosyal güvenliği sağlamak ve herkes için insan haysiyetine yaraşır asgari bir hayat düzeyini gerçekleştirmekle yükümlü olan, bu amaçla da gerekli mali ve ekonomik tedbirleri alan devlettir".

1982 Anayasası'na göre sosyal devletin amaçları şunlardır:

- Sosyal güvenlik, sağlıklı bir çevre ve konutu sağlanmak
- Asgari bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret tarifeleri belirlemek
- Ekonomik büyüme ve kalkınmayı sağlamak
- Millî geliri adaletli dağıtmak ve yoksullukla mücadele etmek
- Eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak
- Sosyal denge ve sosyal barışı sağlamak
- İstihdam olanaklarını arttırarak işsizliği önlemek

Sosyal devletin hukuki araçları**1. Vergi Adaleti**

- ✓ Vergi Adaleti, vergi oranlarının çalışanların mali güçlerinin dikkate alınarak belirlenmesini ifade eder. Yüksek gelir tabakasındakilerden yüksek oranda, düşük gelir tabakasındakilerden düşük oranda vergi alınarak gelir eşitsizliğini giderilmesi, sosyal devlet ilkesinin bir gereğidir.

2. Kamulaştırma ve Devletleştirme

- ✓ Kamu yararının gerektirdiği durumlarda, özel mülkiyette bulunan taşınmazların bir kısmı veya tamamı kanunda gösterilen esas ve usullere göre devlet veya kamu tüzel kişileri tarafından kamulaştırılabilir. Sosyal amaçla gerçekleştirilen kamulaştırma ve devletleştirme, sosyal devletin bir yöntemi olarak kabul edilir.

3. Planlama

- ✓ Devletin sosyal ve ekonomik hayata müdahale etmesini öngören sosyal devlet anlayışına göre bu müdahalenin sistemli, tutarlı ve bilimsel bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla "planlama" yapılmalıdır.

4. Sosyal haklar

- ✓ Sosyal adaleti sağlamaya, sosyal eşitsizliği azaltmaya, toplum içinde ekonomik bakımdan zayıf olanları korumaya yönelik haklara "sosyal haklar" denir.

f. Hukuk Devleti

Hukuk devleti **ilk kez 1961 Anayasası'nda** yer almış, 1982 Anayasası'nda da düzenlenmiştir.

Çıkmış Sorular

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'na göre, mecburi öğrenim çağını bitirdiği öğretim yılı sonuna kadar ilköğretim okulunu bitiremeyen çocukların ilköğrenimlerini tamamlamak üzere **en çok kaç öğretim yılı daha okula devamlarına izin verilir?**

- A) Bir B) İki C) Üç
D) Dört E) Beş

Cevap B

Madde 47

- Bir öğretim yılı, okulda, derslerin başlamasından bir hafta önceki tarihten, son sınıf sınavlarının bittiği güne kadarki süredir.

Madde 48

- Her yıl derslere başlamadan **EN AZ 15 GÜN ÖNCE, muhtarlar** okul müdürüyle iş birliği yaparak köy ve mahallelerindeki mecburi öğrenim çağında bulunan çocukların künyelerini gösterir üç nüsha çizelge hazırlayıp birer nüshasını okul idarecilerine ve ilçe eğitim müdürlüğüne verir. Diğer nüshasını da yanlarında saklarlar. Çocuklarını zamanında okula yazdırmalarını, veli yahut vasi veya aile başkanlarına bildirir ve ilan ederler.
- Mecburi öğrenim çağında olup da belirli zaman içerisinde okula yazdırılmıyan çocukları, **okul müdürleri kendiliklerinden okula kaydeder ve devam ettirmesini veli yahut vasi veya aile başkanlarına bildirirler.** Bu gibi çocuklar yine de okula gelmezlerse; haklarında devamsız öğrenciler gibi işlem yapılır.

Madde 49

- Nüfus hüviyet cüzdanı bulunmıyan veya henüz nüfus kaydı yaptırılmamış bulunan çocukların yaşları, çocuklar görülmek suretiyle, ihtiyar kurullarınca tayin ve tesbit olunarak bunlar da mecburi öğrenim çağında olanlar çizelgesine yazılırlar.

Madde 50

- Birleştirilmiş sınıflar da dahil olmak üzere **bir öğretmene düşen öğrenci sayısı 40 dan fazla OLAMAZ.**

Madde 51

- Her yıl **Eylül ayının üçüncü haftası "İLKÖĞRETİM HAFTASI"** dır. Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak programa göre hafta içinde türlü yollarla ilköğretimin önemi belirtilir.

ALTINCI BÖLÜM

Okula Devam

Madde 52

- Her öğrenci velisi yahut vasisi veya aile başkanı çocuğunun mecburi ilköğretim kurumuna muntazaman devamını sağlamakla ve özü yüzünden okula gide-miyen çocuğun durumunu **EN GEÇ 3 GÜN İÇİNDE** okul idaresine bildirmekle yükümlüdür.
- Mülki amirler, ilköğretim müfettişleri ve zabıta teşkilatı ilköğrenim çağındaki çocukların mecburi ilköğretim kurumlarına devamlarını sağlamakla veli yahut vasi veya aile başkanlarına ve okul idarelerine yardımla ve her türlü tedbiri almakla vazifelidirler.

Çıkmış Sorular

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'na göre, her öğrenci velisi yahut vasisi veya aile başkanı özü yüzünden okula gideme-yen çocuğun durumu **en geç kaç gün içinde okul idaresine bildirmekle yükümlüdür?**

- A) Üç B) Beş C) Yedi D) On

Cevap A

Madde 53

- Okula devam etmeyen öğrencilerin devamsızlık sebepleri **okul idarelerince ve ilköğretim müfettişlerince** araştırılarak devama engel olan maddi ve manevi sebeplerin giderilmesine çalışılır.
- Bu sebeplerin giderilmesi mümkün olmadığı takdirde durum, **köylerde muhtara, diğer yerlerde mülki amirlere BİLDİRİLİR.** Bu makamlarca gerekli tedbirler alınır.
- Okul idareleriyle muhtar ve mülki amirlerin** bu vazifeleri devamsız öğrenciler hakkındaki kovuşturmanın her safhasına devam eder.

Madde 54

- 55 inci maddenin ikinci fıkrasında yazılı zorlayıcı sebepler dışında çocuğun ailesi yanında kalmasını gerektiren ailede ölüm, yaralanma, düşün, askere gitme, bağ, bahçe, tarla ve sürüde tarım ve hastalık savaşı yapılması gibi sebeplerle öğrencilere bir yıl içinde **15 GÜNÜ GEÇMEMEK ÜZERE** okul idarele-rince izin verilir.

Madde 55

- Hastalık, sel, kar, deprem ve yangın gibi okul idaresince takdir edilecek sebeplerle okula gelemeyen öğrenciler izinli sayılırlar. Bu hallerin dışında 53 üncü madde gereğince yapılacak teşebbüs ve alınacak tedbirlere rağmen;